

לפ א מיי פ"א מה"ל
 שלוחן הלכה ד כמג
 עשין פכ טוש"ע ח"מ סי'
 קפב סעיף י'
 ב מ ב"י שם טוש"ע שם
 סעיף יא'
 ב ג ד מ"י שם הלכה ג
 ופ"ג מה"ל מוכרה
 הלכה ח ט סמג לוחן קע
 טוש"ע ח"מ סי' קפב
 סעיף ג וסי' רכז סעיף טו
 ל [ג]:
 מב ה מ"י פ"ד מה"ל
 תרומות הלכה ז סמג
 עשין קלג:
 מג ו מ"י פ"ג שם הלכה
 ז:
 מד ז ח מ"י פ"ג מה"ל
 מוכרה הלכה י יא
 ופ"ג מה"ל מלוה וזה ה'
 יא סמג עשין נד טוש"ע
 ה"ש סי' קד סעיף ג
 וטוש"ע ח"מ סי' קט סעיף
 ג:

תוספות ר"ד

פשיטא א"ל לא ולא לב'
 קפידא הוי דהא אמר ליה
 ולא לב' פ"י ואפי' אתמל
 וכן לי כורא וכן ליה
 ליתכא מכרו קיים הכא
 בטל דגלי דעתיה דלא
 נוחא ליה באפושי שטרא.
 אמר סתמא מאי כגון
 שאמר לא ולא פ"י ולא
 לב' מי הוי גילוי דעתא
 אי לא. ר"ה אמר לא ולא
 לב' ר"ח אמר לא ואפילו
 לב' ואפילו לק' פ"י אפי'
 דאמר לא אורחא יאירשי
 לאישתעי הכי ולא הוי
 קפידא דאי הוי קפידא הוה
 א"ל לא לב'. איקלע ר"ח
 לסודא עאל ר"ח ורבה בר
 רב הונא לגביה א"ל כהאי
 גורנא מאי א"ל לא ואפילו
 לב' ואפילו לק' א"ל אפי'
 דטעה. פ"י כגון שנתאנה
 א"ל לא א"ל הוה מר הוא
 דאמר אין אונאה לקרקעות
 ה"מ היכא דטעה הוא פ"י
 כה"ב אבל טעה שליח
 אמר ליה לתקוני שדרתיך
 ולא לעותי וכן ה"ל
 עיין לקמן בסמוך (הנחת
 תשלומין) [אונאת שליח]
 בכמה הוי: בתנ"י שם
 הדיינים שפחתו שתות או
 הותירו שתות מוכר בטל
 רשבי"ג אומר א"כ מה כח
 ב"ד יפה אבל אם עשו
 אגרת בקורת אפי' מכרו
 שוה ק' בר' או שוה ר'
 בק' מוכר קיים. פ"י אגרת
 שמכרו בהכרזה ולשון
 בקורת שמבקרין אותה בני
 אדם ע"י ההכרזה אפילו
 מכרו ק' בר' וכו'. פ"י
 ואפילו למ"ד אין אונאה
 לקרקעות אבל בטול מקח
 יש להן שהיא יותר
 משתות הכא משום דהוי
 מעשה ב"ד אלים טפי
 ופ"י והיכא דלא עשו
 א"כ וטעו בשחוח מוכר
 בטל ואפי' דאמרין אין
 אונאה לקרקעות ושחוח
 הוי מחילה לגבייהו ה"מ
 כ"ה אבל ב"ד כיון
 דטעו איגלאי מילתא
 שאין זה מעשה ב"ד
 וגריעה מבי"ה והלכך בין
 היתומים אם פתחו שתות
 בין הלקוחות אם הותירו
 שתות מוכר בטל ויכולין
 לחזור בהם (והריב הוכיח
 לקמן על מירת והל'
 שליח כאלמנה שלקוחות
 א"י לחזור הואיל ומדעת
 קני אבל ודאי אם
 שמו הנכסים למלוה או

אמר לאחד סתמא מאי אמר רב הונא לאחד ולא לשנים. תימה
 הא לעיל לא איפשיט בעיין אי חיישינן לאפושי דשטרי
 והיכי פשיט ליה רב הונא ורב חסדא ומפרש ר"מ דהאי קפידא
 לאפושי שטרי דלעיל לאו משום זילת נכסים אלא משום שיטרכך
 לחזור לכל שטר אחר חתימת עדים
 וקנינן והכא מייירי בשכזר חתמו
 העדים על שני שטרות דליכא קפידא
 לאפושי שטרי אלא אפושי בעלי דינין
 שטרות לו להזיקק הויס ולמחר לצל
 עמהם לדין ורבי מוקי לה סוגיא
 בשטר אחד דליכא קפידא דשטר אלא
 קפידא דבעלי דינין וזההיא הוי
 פלוגתא והכי פירושא אמר לאחד ולא
 לשנים קפידא שלא ימכרו לשנים ואפי'
 בשטר אחד אמר לאחד סתמא מאי
 כלומר מיהו שימכרו לשנים אפילו
 בשטר אחד אבל דלעיל מייירי דשני
 שטרות ורבינו חננאל גריס אמר לאחד
 קפידא דמשמע פשיטא צלל שנים
 אמר סתמא מאי והך צעיר דמני
 א"ל לא נוחא לי דליפשו שטרי עלואי
 כמז רב אלפס לא איפשיטא צהדיא
 וסוגיין דמעביר על דבריו הוי וכן
 כמז רבינו חננאל ורב האי גאון כמז
 צספר המקח בשער [ששין] דמוסיף
 על דבריו הוי מדאמרין פשיטא אמר
 לאחד קפידא סתמא מאי ואסיקנא
 לאחד ואפי' לשנים ואפי' למאה אלמא
 הלכתא כמאן דאמר מוסיף על דבריו
 הוי כי הוא פירש האי פשיטא על
 דרך מאי הוי עלה: **אמרן** א'
אפי' דטעה שליח. פירוש הואיל
 וסבירא לך דליכא ללא פירש דבריו
 הטיל דעתו על השליח לנשות כרלונו
 דהכי אמרת לעיל לאחד ואפי' למאה
 הכי נמי לימא דלף צטעותו נתרצה
 ללכת אחר דעתו וקאמר ל' ליה טעה
 שליח לא קאמינא דצטעותו לא מסיק
 אדעתיה להטיל עליו: **הב' גרסי'**
כב' הספרים והא מר הוא דאמר
אין אונאה לקרקעות. פ"י דני אפילו
 גבי שליח דשמעיין ליה צהמקבל (צ"מ
 דף קח. וס) דאמרי נהרדעי משמיה
 דרב נחמן אין אונאה לקרקעות אפי'
 זצין צמאמיס ושויא מאה ולא מני
 למימר לתקוני שדרתיך ולא לעותי
 והוא כמו שליח של מרזן ומשני הני
 מילי היכא דטעה צעל הבית פ"י
 דהוא חשבינא ליה כצעל הבית
 דאע"ג דלצוקף מיקניא ליה למרזן
 מניה תחלה כשקנה לצורך עזמו קנה
 והואיל וכן לא שייך התם לתקוני
 שדרתיך אבל שליח גמור צבתחלה צמורת שליחות קנה ולא לצורך עזמו
 לא איצעי ליה למיטעי וא"ת ומאי קמייתי ראייה דשאי לן צין שליח לצעל
 הבית מותנן האומר לשלוחו לא ותרס דהתם צעל הבית גמור הוא וזה הס ענמס רב חסדא ורבה בר רב הונא יודעין כן מדלא פרסי ליה אלא
 מנמרזן דמני לשליח וי"ל דהכי קאמר להו ונמא תימרא דשאי לן צין שליח לצעל הבית דמדפרכיתו לי מנמרזן משום דחשבינא ליה כשליח
 אלמא סליקא אדעתייכו שאני משוה שליח לצעל הבית גמור וזה אי אפשר להשוות כדמוכח מתני' דהאומר לשלוחו לא ותרס מ"ר.
 ולפי' הקונטרס קשה חדא שהוא מגיה הספרים וגריס והא אמר מר ועוד דהוה ליה למימר והא תנן הואיל ופריך דהאומר לשלוחו לא ותרס מ"ר.
 (צ"מ דף לו.) ועוד צמאי הו טעו רב חסדא ורבה דלא מפלגי צין שליח לצעל הבית הלא כל עיקר שאילתם שאלו צבתחלה אע"ג דטעה
 שליח לא תמהו אלא צשליח משום דאיכא למימר לתקוני שדרתיך: **פ"ה** עשרה או הוסיף עשרה בו'. לא דמי לתורס מן היפות דאמרי'
 צאלו מליאות (צ"מ דף קכ. וס) דאין תרומתו תרומה אי לא אמר ליה כלך אלל יפות דהכא איכא למימר להכי אמדתין דלקמן אבל
 יפות ורעות הוי כמו טעות. צפרק ד' דמסכת תרומות (מ"ג) תנן שיעור תרומה עין יפה אחד מארבעים צית שמאי אומרם משלשים
 והציונית מחמשים והרעה מחמשים ומפיק טעמייהו צגמרא צירושלמי דגרסינן התם כתיב זאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחומר
 החטים וששיתם האיפה מחומר היינו אחד מששים דכור שלשים סאה והיינו צצטין אחד מששים וצשעורים אחד מל' דגבי שיעורים
 כתיב וששיתם משמע שתי ששיות של איפה דהיינו סאה וכל תרומות שיהו כל תרומות שחיות צצטין אחד מששים וצשעורים אחד מל' דגבי שיעורים
 צציונית מנין אמר רבי לוי כתיב וממחצית צני ישראל אחד אחו מן החמשים כ"מ שאתה אחו ממקום אחר הרי הוא כזה מה זה אחד
 ממחמשים אף מה שתלחו ממקום אחר אחד ממחמשים והרעה מחמשים דכתיב ששית האיפה מחומר החטים פירוש קרא כפשיטה צ"ש אומרם
 משלשים וששיתם האיפה מחומר השעורים וכל הך קראי אסמכתא צעלמא דשמואל הוא גופיה דאמר חטה אחת פוטרת את הכרי. מ"ר:
 רבא

שהקטנים צלעו. היא קטנית צפרוטא לפי חשבון פרוטות צסלע
 דמשום דצין טפי לא מוזלי גביה כדמסיים הואיל צאתרא דמזבני
 צכני: **ג' נחא נחא צפרוטא.** אס אתה חפך יותר שלח עוד וקח ואס
 רישא חלוק רע ממש קאמר שאינה שוה אלא שלש ודכוותה גבי
 קטנית דא"ל הבא לי צסלע פולין
 והציא לו צחצי סלע כשוה חצי סלע
 וצחצי סלע אחר הציא לו מין אחר
 אמאי מעל צעל הבית לימא ליה לשוה
 סלע הייתי צריך צריך פולין: **צשומא.**
 צאומד: של כולן מכרן קיים. והא
 הכא דלוציו צארצע מאה שדרה
 ומכרה לראשון צמנה דהיינו זצין לי
 כורא חצין ליה ליתכא: **צקטני.** לא
 הוי שדות הללו יחד ואין ראוי לחדס
 אחד דמעיקרא אדעתא דהכי נעשית
 שליח: **פשיטא אחר.** לשלוחו מכור
 לי צית כור משדתי לאחד ולא לשנים:
האמר לאחד ולא לשנים. ואפילו אס
 ממא לומר זצין לי כורא חצין ליה
 ליתכא מכרו קיים הכא צטל דגלי
 דעתיה דקפיד צאפושי שטרי: **אמר**
לאחד סתמא. ולא פירש ולא לשנים
 מי הוי גלוי דעתא או לא: **לאחד**
ואפי' לשנים. דלא אורחיייהו דלישני
 דקפדי והאי נמי לא קפיד אלא אורחא
 לאישתעוי הכי ואי הוה קפיד הוה
 מפרש ליה ולא לשנים: **ואע"ג דטעה**
שנית. ומכר צול ניימא נמי דמקחו
 קיים: **והאמר מר אין אונאה**
לקרקעות גרסינן. ומשנה היא צצפרק
 הזהב: **תורס דעטא צעל הבית.**
 כפי מה שהוא מכיר צו אס עין יפה
 אחד מארבעים ואס עין רעה אחד
 אחד מארבעים: **פיהא עשרה.** שטרס אחד
 מארבעים: **תרומתו תרומה.** דאמר
 ליה צהכי אמדתין: **הוסוף עשרה.**
 אחד מששים: **ואילו גבי צעל הבית**
פניה כו'. והכא תניא פיהת עשרה
 תרומתו תרומה אבל טפי לא: **פ"ש**
היסה כפוצתה כו'. ואי אפושי שטרי
 קפידא היא נהי נמי דיתומין לא גלו
 דעתיייהו אן מיהא דדי יתומין צצנין
 למיהוי אית לן למימר מכרן צטל:
בתנ"י אגרס צקורת. הכרזה.
 ולשון צקורת שצצקרין אותה
 צני אדם ע"י הכרזה: **גב' שליח**
כמאן. שליח דטעה כמאן דיינין
 ליה כאלמנה דיינין ליה צצטעות
 כל דהו צטל כמתנ"י שוה מנה
 ודינר צמנה למכרה צטל או
 כדיינין הוא ועד דטעה צצטעות:
 לא

(א) צ"מ נ"ו. ע"י סוס' דף
 קח. [קדושין מב: תמורה
 ס.א.] (ב) [קדושין מב:
 וצ"ל]. (ג) תרומות פ"ד מ"ד
 קדושין מא. צבורות סא.
 לקמן ק. (ד) [קדושין מב.].
 (ה) [שם]. ימות סו: ז. גיטין
 [ג.]. (ו) [ז"ל אחר ד"ה
 צשומא]. (ז) [צ"מ נ"ו].
 (ח) [ע"י תרומות פ"ד מ"ג].
 (ט) [לעיל ס.א.]. (י) [ז"ל
 לה].

מוסף רש"י

תורס כדעת בעל הבית.
 לפי מה שהוא מכיר
 צעל הבית אס עיני יפה
 או עיני רעה. עין יפה
 אחד מארבעים, עין רעה
 אחד מששים, שהתיומה
 לא נאמר צה שיעור
 מפורש אלא לאצית דגיק,
 ואפילו כל שיהו [קדושין
 א.א.]. פיהת עשרה.
 אחד מארבעים עין יפה
 (שם ובכורות סא.). או
 הוסיף עשרה. שטרס
 אחד מששים [בכורות סס.].
 תרומתו תרומה. דאמר
 ליה צהכי אמדתין [קדושין
 א.א.]. שום הדיינין.
 צשמו נכסי ליה למלוה
 שלל צפני ליה או שלל
 מדעתו משום דלא הוה
 ציית דילא [קדושין מב.].
 או: כ"ד שירדו לשום נכסי
 יתומים למכרן למון האשה
 והצטת [רשב"ם ב"ב קו.].

תוספות ר"ד (המשך)

לאלמנה יכולים לחזור
 בהם הואיל ושלא דתן
 ונחאנו וגבי אלמנה דתן
 מכרה שוה ק' בר' או
 שוה ר' בק' מכרה קיים
 ותקבלה כתובתה ולא
 תני מכרה בטל משום
 דלוקח לא בעי למיהדר ב'
 אבל ה"ה דאי בעי לוקח
 למיהדר ביה מצי תרד ב'
 למ"ד ביטול מקח יש להן:
 איבעיא להו שליח כמאן